گفت‌وگوی «وطن امروز» با «سیدمحمدجواد شرافت» شاعر و دبیر چهارمین جشنواره بین‌المللی شعر اشراق

جشنواره‌ای به وسعت جهان اسلام

جشنواره بین‌المللی شعر اشراق چند سالی است در فضای شعر حوزه برگزار می‌شود و توانسته علاوه بر کشف استعدادهای درخشان در سطح ملی و بین‌المللی به یک جشنواره تاثیرگذار در فضای ادبی جهان اسلام و خصوصا ایران تبدیل شود. به همین بهانه گفت‌وگویی داشتیم با «سیدمحمدجواد شرافت» شاعر خوشنام کشورمان و دبیر چهارمین جشنواره بین‌المللی شعر اشراق.

***

■به عنوان نخستین سوال بفرمایید چندمین دوره جشنواره بین‌المللی شعر اشراق در حال برگزاری است؟ فراخوان آن در چه تاریخی منتشر شده و اختتامیه آن چه تاریخی خواهد بود؟

چهارمین جشنواره بین‌المللی شعر اشراق امسال [سال ۹۶] فراخوان داده است و برگزار خواهد شد، اختتامیه نیز آذرماه امسال در قم خواهد بود. این جشنواره ویژه طلاب علوم دینی فراخوان داده است و همه طلاب جهان اسلام می‌توانند در این جشنواره شرکت کنند. عزیزان شیعه و اهل تسنن که طلبه و شاعر هستند می‌توانند آثار خود را به این جشنواره ارسال کنند.

■این جشنواره در چند بخش و با چه موضوعاتی برگزار خواهد شد؟

جشنواره در ۳ بخش شعر کلاسیک، شعر نو و شعر کودک و نوجوان با موضوع آزاد فراخوان داده است اما موضوع ویژه این جشنواره بحث نقد هنرمندانه جاهلیت مدرن و توصیف شکوهمندانه دفاع از حریم و حرم اهل بیت علیهم‌السلام است.

■نام این جشنواره، جشنواره بین‌المللی شعر اشراق است، یعنی طلبه‌های علوم دینی از دیگر کشورها هم می‌توانند در آن شرکت کنند. آیا فقط آثار زبان فارسی در جشنواره شرکت داده خواهد شد؟

تفاوتی که فراخوان امسال با دوره‌های قبل دارد این است که در این دوره علاوه بر زبان فارسی به ۵ زبان عربی، اردو، ترکی، انگلیسی و اسپانیولی ترجمه شده است. فراخوان هم ترجمه و هم ارسال شده است و پذیرای آثار شرکت‌کنندگان در این ۶ زبان هستیم. نگاه ما این است که با گستره بیشتر مخاطبان، بتوانیم معارف دینی و اندیشه حوزوی را در زبان‌های مختلف به مخاطب‌های گوناگون برسانیم. فراخوان ارسال آثار تا سی‌ام مهرماه مهلت داشت و مخاطبان از طریق سایت eshragh.ir و پرتال اشراق که مرتبط به مرکز فرهنگی- هنری دفتر تبلیغات اسلامی است می‌توانستند آثار خود را ارسال کنند.

■این جشنواره از سوی چه ارگان یا نهادی برگزار می‌شود؟

اصلی‌ترین نهاد برگزارکننده جشنواره بین‌المللی شعر اشراق مرکز فرهنگی- هنری دفتر تبلیغات اسلامی است که توسط انجمن شعر طلاب که زیرمجموعه همین نهاد است برگزار می‌شود. نکته‌ای که می‌خواهم بر آن تأکید کنم و ان‌شاءالله شما نیز بر آن تأکید بیشتری کنید، تشکر و قدردانی از عزیزانی است که این جشنواره را در دوره‌های قبل برگزار کردند. توجه داشته باشید ما دوره چهارم را مقابل دوره‌های قبل نمی‌بینیم بلکه ادامه‌دهنده راهی هستیم که دوستان ما در ۳ دوره قبل شروع کردند و این جشنواره برگزار شد و الحمدلله تاکنون به سطح خوبی رسیده است و دوستان شاعر ما نیز نسبت به این جشنواره شناخت پیدا کرده و آثارشان را در سال‌های گذشته هم ارسال کرده‌اند. اولا از برادر شاعرم جناب آقای روشن سلیمانی تشکر می‌کنم که هم طراح این برنامه بوده و هم ۲ دوره دبیری این جشنواره را بر عهده داشت و همچنین از برادر شاعرم جناب حاج آقا سیدعبدالله حسینی که از پیشکسوتان شعر حوزه هستند. ایشان هم دبیر سومین دوره بودند و از اینکه همچنان با ما همکاری می‌کنند تشکر می‌کنم. ما از ایشان در کسوت‌های مختلف بویژه مواقعی که نیاز به اساتید داشته باشیم استفاده می‌کنیم و خواهیم کرد، این کلیاتی راجع به جشنواره بود.

■این جشنواره هر سال برگزار می‌شود؟

هر ۲ سال یکبار یعنی به صورت دوسالانه است.

■این جشنواره طی سال‌های گذشته با چه موضوعاتی برگزار شده؟چه بازخوردهایی داشته است؟و آیا از همان ابتدا جشنواره به صورت بین‌المللی بوده‌است؟

۲ دوره اول به صورت ملی و دوره سوم به شکل بین‌المللی برگزار شد ولی فقط آثار به زبان فارسی دریافت می‌شد. این دوره بین‌المللی است و آثار، علاوه بر زبان پارسی به زبان‌های پنجگانه‌ای که عرض کردم شرکت خواهند کرد. در ۳ دوره گذشته هم موضوع آزاد بوده اما گاهی موضوعی ویژه مطرح شده است، مثلا موضوع ویژه دوره دوم، حضرت امام(ره) بودند و ۵۰ سالگی قیام پانزده خرداد و دوره قبل هم موضوع ویژه، نقد شیعه انگلیسی و سنی آمریکایی بود.

■این جشنواره چقدر در فضای ادبی کشور و نیز فضای شعری حوزه‌های علمیه تاثیر داشته است؟

در مجموع باید گفت پیوند بین شعر و حوزه پیوند دیرپایی است یعنی تعداد زیادی از شاعران مطرح ادب فارسی از حوزویان و ملبس بوده‌اند، نه اینکه فقط در مکتبخانه‌ها درس خوانده باشند، بلکه حوزه را به معنای امروزین حوزه گذرانده‌اند مثل شیخ بهایی، مرحوم غروی اصفهانی که ما به نام کمپانی می‌شناسیم، فیض کاشانی، فیاض لاهیجی و فصیح الزمان شیرازی و از معاصران نیز علامه طباطبایی، حضرت امام(ره) و همچنین حضرت آقا. هم‌اکنون از بین ۵ یا ۶ مرجعی که در قید حیات هستند- که خداوند حفظشان کند- بیش از نصفشان شاعرند و از این جهت ما نمی‌خواهیم شعر را در حوزه اثبات کنیم چون الحمدلله این اتفاق از قبل افتاده ولی برای کشف رویش‌های تازه و ترغیب دوستانی که در این عرصه کار می‌کنند این جشنواره شکل گرفته و از دهه ۶۰ با نام شعر و قصه طلاب آغاز به کار کرد، چند دوره برگزار شد، یک مدتی تعطیل شد و بعد جشنواره هنر آسمانی برگزار شد ولی چون آمیخته‌ای از چند هنر بود مورد استقبال شعرا قرار نگرفت و به همین دلیل پیشنهاد برگزاری این جشنواره داده شد.

■استقبال طلبه‌ها و روحانیون از این جشنواره چگونه‌است؟

خیلی از دوستان طلبه ما - البته تجربه شخصی بنده است - وقتی طرح شب‌های حجره را برگزار می‌کردیم، دیده شد به سمت ما نمی‌آیند، البته با بهانه‌های مختلف که می‌گفتند ریا می‌شود، با اخلاص سازگاری ندارد و... پس ما باید به سمت دوستان صاحب ذوق برویم و به آنها بفهمانیم که واقعا می‌شود درس و شعر را با هم دنبال کرد، کما اینکه مراجع بزرگ این کار را کردند. مراجع هم در ایام پیری شاعر نشدند و در جوانی شاعر شدند و البته ما باید اینها را به دوستان‌مان ثابت کنیم و دوستانی که در این حوزه خوب کار می‌کنند را تشویق کنیم که الحمدلله سال به سال ما این رویش‌ها را می‌بینیم. به عنوان مثال در همین دیدار سالانه رمضانی شعرا با مقام معظم رهبری که هر ساله شاهد آن هستیم گاهی وقت‌ها دیده می‌شود بخشی از شعرخوانی‌ها مربوط به دوستان طلبه شاعر ما است و خیلی مواقع در این محفل حضور پررنگی دارند.

■هدف کلی این جشنواره صرفا شناسایی شعرای طلبه است یا اهداف دیگری نیز از برگزاری آن دنبال می‌کنید؟

ما در این جشنواره در کل ۳ هدف را دنبال می‌کنیم، اولا کشف و شناسایی استعدادهای تازه که برای‌شان برنامه داریم، ثانیا تشویق و ایجاد انگیزه برای دوستان شاعری که فعالیت‌شان در سطح خوبی است و سوم ترویج شعر و شعرخوانی در حوزه‌های علمیه برای عموم طلاب. در کنار اینها ترویج معارف دینی با زبان هنر و تولید آثار که جای خود را دارد. ما برای اینکه به این ۳ هدف برسیم ابتدا باید یادی کنیم از آقای بیاتانی که دبیر علمی ما در جشنواره هستند، آقای رضا خورشیدی‌فرد که دبیر هنری - اجرایی ما هستند و دوستانی که با ما همکاری می‌کنند. واقعا دغدغه من و دوستان این بوده است که اولا این جشنواره صرفا یک فراخوان و اختتامیه نباشد. در فاصله بین فراخوان که حدودا ۲ ماه پیش داده شده است تا اختتامیه که آذرماه است، چند نشست برگزار کردیم و برگزار خواهیم کرد، البته زحمات بسیار زیادی کشیده شد ولی این اتفاق بسیار ارزشمند بود، باید کمی گستره زمانی و مکانی جشنواره را بیشتر کنیم کما اینکه گستره زبانی‌اش را هم بیشتر کرده‌ایم. تا همین لحظه که بنده با شما صحبت می‌کنم ما ۳ نشست شعرخوانی داشتیم؛ یک نشست در ایام بزرگداشت شهدای منا و با همین موضوع شهدای منا و وحدت اسلامی در گنبدکاووس برگزار شد. در آنجا با حضور شاعران شیعه و اهل تسنن راجع به شهدای منا و وحدت اسلامی شعرخوانی شد. یک محفل شعرخوانی دیگر در دهکده گردشگری وسف که اطراف قم هست با موضوع ویژه شهید حججی همزمان با ایام شهادت این شهید بزرگوار برپا شد که جزو نخستین برنامه‌هایی بود که برای این شهید برگزار شد. یک محفل شعرخوانی هم در تبریز همزمان با سالگرد درگذشت شهریار داشتیم که اشعار ترکی و پارسی خوانده شد و موضوع ویژه هم بحث مسلمانان میانمار بود. یعنی ما سعی کردیم کمی از قم خارج شویم و دوستان شاعر و اساتید ما به شهرهای دیگر هم تشریف ببرند. در همین برنامه‌ها هم جناب استاد زکریا اخلاقی و هم جناب آقای زمانی حضور داشتند که ریاست انجمن شعر طلاب را بر عهده دارند. در کنار این ۳ محفل، ۲ محفل دیگر هم داریم، یک محفل شعرخوانی در مشهد خواهیم داشت که موضوع شعر عاشورایی است و یک محفل هم در اهواز خواهیم داشت که موضوع ویژه بحث شهدای حله است که بسیار مظلوم و غریب هستند. در ۲ هفته گذشته ۶ پیکر شهید به داخل کشور منتقل شد و ما این محافل را برگزار می‌کنیم برای اینکه وسعت جشنواره را از یک اختتامیه خارج کرده باشیم. در کنار این نشست‌ها چندین نشست تخصصی هم داشتیم از جمله یک نشست بررسی ظرفیت‌ها و ظرافت‌های زبان‌های زنده دنیا (همان ۵ زبانی که گفته شد) با حضور کارشناسانی که در این حوزه‌ها شناسایی شدند و آثارشان را ارائه کردند و نظرات‌شان را راجع به زبان‌های پنجگانه‌ای که غیرفارسی است بیان کردند. یکی از دغدغه‌های جدی ما این است که امسال تفاوتی با سال‌های قبل داشته باشیم. در این دوره جشنواره را از رتبه‌بندی خارج کردیم یعنی رتبه‌های اول، دوم و سوم نداریم بلکه در همه موضوعاتی که عرض کردم ۴۰ برگزیده داریم و ۳۵ کمک‌هزینه سفر به عتبات عالیات به مبلغ یک میلیون تومان به دوستان اهدا می‌شود و ۵ جایزه ویژه به مبلغ ۲ میلیون تومان که هزینه سفر به عتبات عالیات است تقدیم برگزیدگان خواهیم کرد. در کنار این موارد برای‌مان بسیار مهم است بعد از جشنواره، دوستانی که شعرشان به مرحله نهایی رسیده ولی برگزیده نشده‌اند یعنی دوستانی که صاحب استعداد شناخته می‌شوند، برای آنها یک اردوی تفریحی- ادبی داشته باشیم به این علت که بسیاری از شعرا شعرهای خوبی دارند اما ممکن است یک عنصر شعر لنگ بزند، مثلا در این سفرهای استانی طلبه و ملبسی دیده‌ایم که شعر خوبی می‌خواند، هم از لحاظ زبان، هم خیال و هم اندیشه و وزن اما شعر قافیه ندارد، بنابراین باید یک اردویی برگزار شود که اساتید شعر بیایند و برای آن دوستانی که در جشنواره دیده شدند، ان‌شاءالله این مهارت‌افزایی اتفاق بیفتد.

■آیا اشعار و محتوایی که در این جشنواره مطرح و بیان خواهد شد به صورت مکتوب نیز در اختیار مردم قرار خواهد گرفت؟

ما در این دوره سعی می‌کنیم ۲ کتاب داشته باشیم و یک ویژه‌نامه مفصل. سیدسلمان علوی، دبیر ویژه‌نامه ما هستند و بنا است یک ویژه‌نامه تخصصی فراتر از ویژه‌نامه‌های خبری با چند مصاحبه مفصل با افراد مختلف و نه فقط در حوزه شعر بلکه در حوزه علوم انسانی، معارف دینی و بحث‌های اندیشه‌ای داشته باشیم که آن هم فکر می‌کنم ویژه‌نامه خوبی خواهد بود. همچنین قرار است آثار برگزیده را منتشر کنیم و به جشنواره برسانیم و اگر بتوانیم برگزیده‌ای از شعر ۳ دهه اخیر حوزه را منتشر کنیم.

■فرمودید کشف استعداد؛ در این ۴ دوره که جشنواره برگزار شده است چه استعدادهایی کشف و به جامعه ادبی معرفی شدند؟

تیم برگزاری جشنواره، برگزیدگان دوره‌های قبل هستند. دوستانی مثل سیدسلمان علوی را داریم که از شاعرهای شناخته‌شده حوزه هستند و آقای محمدحسین انصاری‌نژاد و دوستان دیگری که در حال حاضر در حوزه حضور ندارند ولی در دوره‌هایی در این فضا فعال بوده‌اند. بسیاری از دوستان، کارشناسان، داوران و دبیران جشنواره محسوب می‌شوند مثل سیدمهدی موسوی و یحیی علوی‌فرد.

■گویا این افراد دیداری هم با حضرت آقا داشتند، ممکن است راجع به آن توضیح دهید؟

ما در دوره سوم به اتفاق حاج آقای حسینی و جناب دکتر حسنی که مسؤول مرکز فرهنگی- هنری دفتر تبلیغات هستند و آقای دکتر واعظی رئیس دفتر و دوستانی که برگزارکننده بودند خدمت مقام معظم رهبری رسیدیم که یک پیام تصویری هم برای جشنواره داشته باشیم. ایشان حکایت مرحوم بحرالعلومی را نقل کردند و فرمودند ایشان وقتی در مسیر نجف به کربلا پیاده می‌رفتند بیتی از طالب آملی می‌خواندند که یک مصرع آن این است «از ضعف به هرجا که نشستم چمن شد» و به آن طلاب عرب‌زبانی که با ایشان بودند می‌گویند شما هم می‌توانید عربی بگویید؟ با این حرف حضرت آقا بر انس بین شعر و حوزویان تأکید کردند و نکات خوبی گفتند که در همان دیدار پخش شد. تلاش ما این است اگر بتوانیم امسال با جمعی از شرکت‌کنندگان و برگزیدگان این چند دوره و اساتید شعر و حوزه با حضرت آقا دیداری داشته باشیم که البته قول‌هایی داده شده و نامه‌نگاری‌هایی هم انجام شده که ان‌شاءالله اگر قطعی شد راجع به این موضوع نیز صحبت و اطلاع‌رسانی خواهیم کرد.

اشعار منتخب دوره گذشته

هر که آماده نیست برگردد
مرد این جاده نیست برگردد
هر کسی بین شهر عادت‌ها
خارق‌العاده نیست برگردد
فرصتی نیست... هر که وقت اذان
پای سجاده نیست، برگردد
آه کوفه! به هر که هست بگو
عاشقی ساده نیست... برگردد
عشق، دین است... هر که در دینش
پیش افتاده نیست برگردد
هر که دلداده بود، سر داده
هر که دلداده نیست برگردد
...
در میان سیاه لشکر حر
کسی آزاده نیست، برگردد
رضا حاج حسینی
ای خنجر آب‌دیده ما تشنه کارزاریم
لب بسته زخمیم اما در خنده خون گریه داریم
تا سر زند آفتابی، هرگز ندیدیم خوابی
از چشم سرخ شرابی، پیداست شب زنده‌داریم
تا کاروان پس از ما پیدا کند راه از چاه
یا رد پا یا که پایی در جاده جا می‌گذاریم
با سم اسبان تکاندیم از کوه‌ها خستگی را
مابیم از نسل خورشید، برقله‌ها تک‌سواریم
هر چند حالا خموشیم، وقتش رسد می‌خروشیم
یک روز خرما فروشیم، یک روز بالای داریم
«امشوا الی الموت مشیا...» این است جانبازی ما
یعنی که فرزند حیدر لب تر کند ذوالفقاریم
محمدمهدی خان‌محمدی
این روزها پر از تب مولا کجایی‌ام
اما هنوز کوفه‌ای از بی‌وفایی‌ام
هم زخم می‌زنم به تو هم دوست دارمت
در گیرودار تیرگی و روشنایی‌ام
گم کرده‌ام مسیر تو را در غبار شهر
اما اسیر توست دل روستایی‌ام
گفتند کربلای زمینی... نیامدم
حالا که راه بسته شده من هوایی‌ام
این بار چندم است که تا مرز آمدم
آه از شکسته بالی و بی‌دست و پایی‌ام...
پلکم که گرم می‌شود از خواب می‌پرم
با سرفه‌های همسفر شیمیایی‌ام
آورده‌ام بضاعت مزجاه قوم را
انگشتر «عزیز»م و تسبیح دایی‌ام
آورده‌ام پناه به شش گوشه غمت
برگشته‌ام به اصلیت نینوایی‌ام
دستت همیشه روی سر ما پیاده هاست
این اربعین به لطف خدا کربلایی‌ام
شعر از سرم پرید... دلم پیش موکب است
این بار چندم است که یخ کرد چایی‌ام
حسن بیاتانی

تبسم‌های شرقی یک روحانی

■ **اول: پنجره‌ای به شعر زکریا اخلاقی**

بین طلاب شاعر برخی را می‌توان سرشاخه‌هایی گرانبها دانست که می‌توانند منابع غنی برای شعر ایران زمین باشند. به قطع یکی از آنها «زکریا اخلاقی» است.

حجت‌الاسلام والمسلمین زکریا اخلاقی سال ۱۳۴۱ در روستای شهیدیه (شورک) از توابع شهرستان میبد متولد شد. وی تحصیلات ابتدایی را در شهرستان میبد گذراند و سال ۵۸ وارد حوزه علمیه شد و تحصیلات حوزوی را یک سال در میبد، ۳ سال در یزد و ۱۳ سال در قم گذراند. اخلاقی فعالیت‌های جدی ادبی را اوایل دهه ۶۰ آغاز کرد و با سکونت در شهر قم این فعالیت‌ها جدی شد و فعالیت‌هایش با شرکت در جلسات ادبی دفتر تبلیغات قم و جلسات شعر حوزه هنری تهران (حوزه اندیشه و هنر اسلامی) ادامه پیدا کرد. وی علاوه بر فعالیت‌های علمی و حوزوی، مسؤول مرکز آفرینش‌های ادبی حوزه هنری استان یزد نیز هست.

■ **دوم: مجموعه شعر زکریا اخلاقی**

تنها دفتر شعر زکریا اخلاقی با عنوان «تبسم‌های شرقی» سال ۷۲ منتشر شد و دربردارنده شعرهای وی از سال ۶۰ تا ۷۲ است. «تبسم‌های شرقی» دربردارنده ۳۰ غزل از زکریا اخلاقی است که حاصل ۱۲ سال شاعری اوست و همین تعداد اندک او را به عنوان یکی از غزل‌سرایان مطرح سال‌های پس از انقلاب شناسانده است.

■ **سوم: نمونه شعر زکریا اخلاقی**

با توجه به دفتر «تبسم‌های شرقی» اشعار اخلاقی را می‌توان به دو بخش تقسیم‌بندی کرد. بخش اول که غزل‌های اوایل دهه ۶۰ را در برمی‌گیرد و تکیه شاعر در این غزل‌ها بیشتر به ترکیب‌سازی‌های گاه بدیع و نو است. در این غزل‌ها اخلاقی نیز مانند دیگر شاعران انقلاب در آن دوره، تا حدی تحت تأثیر مرحوم «نصرالله مردانی» است.

مطلع چند غزل موفق این بخش عبارتند از: «آسمانی شده آوازه پیروزی ما/ عشق گل کرده در آیینه نوروزی ما»، «گل سپیده ز باغ ستاره می‌جوشد/ صلای فجر ز اوج مناره می‌جوشد»، «کس تماشا نکند منظره زیباتر از این/ خاطری را نبود خاطره زیباتر از این» و «به تمنای طلوع تو جهان چشم به راه/ به امید قدمت، کون و مکان چشم به راه». بخش دوم شعرهای دفتر «تبسم‌های شرقی» غزل‌هایی است که اخلاقی در آنها به تشخص شعری بیشتری رسیده است. اخلاقی در این غزل‌ها رویکردی عرفانی دارد و همچنین از اصطلاحات فقهی و فلسفی کارکرد نسبتا خوبی گرفته است. شعرهای این دوره که اکثرا مربوط به اواخر دهه ۶۰ و اوایل دهه ۷۰ است، خود بعدها الگوی شاعران زیادی قرار گرفت؛ از شاعران روحانی تا شاعران علاقه‌مند به شعر عرفانی. مطلع برخی غزل‌های موفق اخلاقی در این دوره: «ای بلوغ شاخه‌ها در اشتهای ما تصرف کن/ از میان سبزها، سیب تجلی را تعارف کن»، «آخر ای مردم ما هم عتباتی داریم/ کربلایی داریم آب فراتی داریم»، «پیش از شروع لاله عاشق رفته بودم من/ تا متن خوشبوی شقایق رفته بودم من» و «خرقه‌پوشان به وجود تو مباهات کنند/ ذکر خیر تو در آن سوی سماوات کنند» (یکی از بهترین غزل‌ها برای بنیانگذار جمهوری اسلامی) گروه سوم از غزل‌های زکریا اخلاقی غزل‌های منتشرنشده اوست که گهگاه در نشریات یا دیدار شاعران با رهبری از او شنیده می‌شود. این غزل‌ها نسبت به غزل‌های پیشین، بسیار خاص‌تر و پخته‌تر هستند و امید است روزی در مجموعه شعری مستقل، منتشر شوند. دو غزل «بوسه تیغ» و «موسیقی سکوت» از دفتر «تبسم‌های شرقی» به ترتیب نماینده دو دوره شعری اخلاقی است و غزل «زندگی جاری‌ست» از غزل‌های سال‌های اخیر و از منتشرنشده‌های اخلاقی است که در جریان دیدار شاعران با رهبر انقلاب در سال ۹۱ خوانده شد.

■ **بوسه تیغ**

«باز در سوگ عزیزی اشک‌ها هم رنگ خون شد
وسعت محراب، چون باغ شقایق لاله‌گون شد
مسجد آدینه گم شد در سواد غربی غم
روزه‌دار عاشقی را نوبت افطار خون شد
بوسه زد تیغ شهادت بر گلوی تشنه او
سرخ رو بر سفره سبز تجلّی رهنمون شد
سرخوش از صهبای یا رب، خطبه میلاد بر لب
نغمه «فُزْتُ وَ رَبِّ الْکَعْبه»اش در ارغنون شد
پیر سرمست سحر در دامن سجاده خون
دست افشان، پای‌کوبان از حجاب تن برون شد
شور شیرین، کس نمی‌داند چه‌ها کرده است کاین‌سان
مسجد و محراب یک سر بیستون در بیستون شد
عرشیان، فرش از حریر نور گستردند یا رب!
بر کدامین لب مگر «انّا الیه راجعون» شد؟»

■ **موسیقی سکوت**

«ما را خوش است سیر سکوتی که پیش روست
گشت و گذار در ملکوتی که پیش روست
بر گیسوی تغزل ما شانه می‌کشد
شیوایی دو دست قنوتی که پیش روست
تجریدی از طراوت گل‌های مریم است
این سفره معطر قوتی که پیش روست
بگذار با ترنم مستانه بگذرد
این چند کوچه تا جبروتی که پیش روست
ما راهیان وادی سبز سلامتیم
آسوده‌ایم از برهوتی که پیش روست
وامی‌نهیم خستگی خاطرات را
در سایه‌سار خلوت توتی که پیش روست
تصنیف سیر ساده یک شاخه گل است
معراج‌نامه ملکوتی که پیش روست
یا رب! مباد بی‌غزل عاشقی شبی
موسیقی بلند سکوتی که پیش روست

■ **زندگی جاری‌ست**

«زندگی جاری است، در سرود رودها شوق طلب زنده است
گل فراوان است، رنگ در رنگ این بهار پر طرب زنده است
خاک، حاصلخیز، باغ‌های روشن زیتون بهارانگیز
دشت‌ها شاداب، در شکوه نخل‌ها ذوق رطب زنده است
چون شب معراج، قبله‌گاه دوردست ما گل افشان است
وادی توحید در وفور چشمه‌های فیض رب زنده است
آفتاب فتح، بر فراز خانه پیغمبران پیداست
صبح نزدیک است، صبح در تصنیف‌های نیمه‌شب زنده است
لحظه‌ها سرشار، جلوه‌های عشق در آینه‌ها زیباست
عاشقان هستند، شعرهای عاشقانه لب به لب زنده است
خیمه در خیمه، لاله داغ شهیدان روشن است اما
گریه‌ها خندان، شادمانی‌ها در این رنج و تعب زنده است
مادران خاک، جانماز خویش را گسترده تا آفاق
دست‌های شوق، در قنوت گریه‌های مستجب زنده است
شرق بیدار است، در جهان از همصدایی‌ها خبرهایی است
نام این صحرا، روی رنگ و بوی گل‌های ادب زنده است
فصل توفان است، سنگ‌ها در دست‌ها آواز می‌خوانند
قدس تنها نیست، در سراپای جهان این تاب و تب زنده است
باد می‌آید، بوی گل‌های حماسی می‌وزد در دشت
زندگی زیباست، عشق در جان جوانان عرب زنده است».

روزنه

انجمن شعر باید اینگونه باشد

انجمن شعر طلاب چند سال در عرصه شعر حوزویان فعالیت داشت و به‌خاطر فعالیت‌های چشمگیر و تاثیرگذار خود مورد توجه همگان قرار گرفت و از دل آن جشنواره بین‌المللی شعر اشراق بیرون آمد که امروز به عنوان یکی از معتبرترین و مهم‌ترین جشنواره‌های بین‌المللی در حوزه شعر است. برای آشنایی بیشتر، تاریخچه و فعالیت‌های این انجمن را از زبان حجت‌الاسلام جواد زمانی خواهیم خواند.

انجمن شعر طلاب سال ۹۰ تأسیس شد. هدف اصلی از تأسیس انجمن شعر طلاب در واقع، فعالیت فراوان‌تر و گسترده‌تر و نظام‌مندتر طلاب هنرمند و شاعر در قالب انجمن است. همانطور که می‌دانیم، یکی از توصیه‌های اکید مقام معظم رهبری در جلسات مختلف شعر این بوده است که انجمن‌ها احیا شوند، «احیای انجمن‌ها یعنی مشارکت فراگیر شاعران با محوریت انجمن در حوزه‌های مختلف».

برهمین اساس در دفتر تبلیغات بحث انجمن‌های هنری به صورت جدی پیگیری شد. از نخستین انجمن‌هایی که شکل گرفت، انجمن شعر طلاب بود که تاکنون ۳ دوره از این انجمن در حال فعالیت است، در هر دوره نیز انتخابات برگزار شده و اعضای اصلی انجمن در انتخابات با رأی حداکثری توسط خود طلاب شاعر انتخاب شده‌اند.

انجمن شعر طلاب در ۳ حوزه آموزش، پژوهش و آفرینش فعالیت می‌کند. در حوزه آموزش تا به امروز صدها جلسه شعر در مدارس مختلف علمیه، در مرکز فرهنگی- هنری دفتر تبلیغات اسلامی در نگارخانه اشراق و دیگر مکان‌ها برگزار شده است و طلاب متعددی که هنرمند و علاقه‌مند به شعر بوده‌اند در جلسات مختلف شرکت کرده‌اند و امروز بعضی از آنها از شاگردان درجه یک حوزه هستند

در کنار همه این موارد از فعالیت‌های پژوهشی مهم، تدوین کتاب تاروپود بوده که توسط آقای سیدمهدی موسوی نگارش شده است. این کتاب، کتاب آموزشی شعر است که با استقبال فراوان مجامع ادبی همراه شده است. همچنین در کنار این موارد، چاپ گسترده کتاب‌های مختلف هم در زمینه شعر و هم در زمینه نثر ادبی که با همت معاونت محترم هنری دفتر تبلیغات اسلامی انجام شده و تا به امروز چندین مجموعه شعر و نثر ادبی منتشر شده است که اینها نیز با استقبال فراوان جامعه ادبی همراه شد.

فعالیت‌های انجمن به دلیل روحیه کار موجود در انجمن که یک روحیه جمعی است و کار به صورت جمعی اداره می‌شود دارای ثمرات بسیار فراوان‌تری نسبت به کارهای فردی که تاکنون انجام شده، می‌باشد.

همچنین ادامه کار انجمن هم نیازمند مشارکت فراگیر طلاب عزیز و همچنین مساعدت مراکز مختلف فرهنگی و هنری کشور است.

برپایی جشنواره شعر اشراق در این چند دوره روح تازه‌ای در شعر حوزه دمیده است بویژه که این دوره جدید جشنواره اشراق در چند زبان در حال برگزاری است. همچنین چندی پیش نشست‌هایی در شهرهای مختلف برگزار شده است. از جمله فعالیت‌های مهمی که در انجمن انجام شده است سفر جمعی از طلاب شاعر به کشور تاجیکستان بوده که جلسات بسیار خوبی با شاعران تاجیکستان برگزار شد و حاصل این جلسات ارتباط و آشنایی شاعران ۲ کشور با یکدیگر و نیز آشنایی با آثار یکدیگر و بهره‌مندی از پیشرفت‌های شعر حوزه و شعر تاجیکستان بوده است.

البته تمام این موارد را باید در سال‌های آینده با شتاب بیشتری پیگیری کرد زیرا رشد و شتاب فرهنگ، هنر و ادبیات در کشور ما در سال‌های اخیر بسیار فراوان بوده است و درخشش شاعران حوزوی نیز در سال‌های اخیر بسیار بوده است.در جشنواره‌های مختلف شاعران حوزوی آثار فاخری را ارائه کردند. در دیدار شاعران آیینی با مقام معظم رهبری در پنجم اسفند ماه سال گذشته نزدیک به شش نفر از طلاب شاعر شعر خواندند یعنی پس از داوری‌هایی که انجام گرفت از بین صدها شعر، در میان حدود ۱۰ یا ۱۱ جوانی که شعر خواندند، ۶ نفر آنها از طلاب حوزه علمیه قم بودند که این باعث مباهات و افتخار است. امیدواریم این روند ادامه پیدا کند و در آینده شاهد درخشش بیشتر شعر حوزه باشیم.

سلام وطن
۶۶۴۱۳۹۴۲
دریافت پیام‌های شما از سراسر کشور